

Biblioteka Jagiellońska.
I. r. o. k. 6 w
Sw. Anny 12

GAZETA GIEŁDOWA I LOSOWA

tygodnik finansowo-giełdowy i gospodarczy
wychodzi co robota

BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO 1924 — 1934

W miesiącu bieżącym upływa lat dziesięć od czasu, gdy został powołany do życia Bank Gospodarstwa Krajowego, który powstał z połączenia trzech instytucyj, a mianowicie: Polskiego Banku Krajowego, Banku Odbudowy i Małopolskiego Zakładu Kredytowego.

Rozwój B. G. K. postępuje w bardzo szybkim tempie. Dziś Bank posiada, oprócz wspaniałej siedziby w Warszawie, 19 oddziałów rozrzuconych na obszarze całej Rzeczypospolitej.

Jak dalece dodatnio działalność B. G. K. w ciągu dziesięciolecia wpływała na rozwój ży-

cia gospodarczego kraju przekonanywa przemówienie prezesa Banku dr. Romana Góreckiego, który wobec przedstawicieli prasy temat ten rozwinął w całej rozciągłości, posilując się bogatym materiałem statystycznym.

Okres dziesięcioletni istnienia tej instytucyj przyniósł jej bardzo silny i szybki rozwój zarówno co do wysokości posiadanych kapitałów własnych i obcych, jak i co do sumy udzielonych kredytów. Świadczą o tem poniższe kwoty obrazujące rozwój najważniejszych pozycyj bilansowych Banku na koniec lat 1924 — 1933 (w milj. zł.):

Rok	Wkłady	Lokaty Skarbu Państwa	Razem	Kredyty gotówkowe	Kredyty emisyjne	Razem	Suma bilansowa
1924	68	2	70	96	67	163	283
1925	72	179	251	266	165	431	774
1926	151	317	468	440	206	646	920
1927	230	373	603	636	391	1.027	1.425
1928	325	388	713	747	584	1.331	1.715
1929	255	417	672	809	663	1.472	1.831
1930	243	509	752	1.015	735	1.750	2.151
1931	238	507	745	1.084	792	1.876	2.183
1932	261	484	745	1.023	838	1.861	2.160
1933	237	532	769	1.038	823	1.861	2.167

Z zestawienia powyższego wynika, że stały rozwój Banku uległ pewnemu zahamowaniu dopiero w roku 1932. W roku zaś 1933 działalność Banku utrzymała się na poziomie z końca roku poprzedniego, a w pierwszych miesiącach roku bieżącego zaczęła wzrastać. Przyczynił się do tego silny wzrost wkładów, wynoszący w pierwszych czterech miesiącach 48 milj. zł., w związku z czem ożywiła się w pewnym stopniu działalność kredytowa Banku, przedewszystkiem jednak redyskonto spadło do najniższego prawie w ciągu istnienia Banku poziomu, a mianowicie 7 milj. zł., co stanowi zaledwie 5,5% portfela wekslowego.

Najsilniejszy wzrost operacyj zarówno względny jak i bezwzględny przypada na rok 1927, w którym suma bilansowa zwiększyła się o pół miljarda złotych. Przybliżony wzrost wykazuje rok 1925 z tą jednak różnicą, że w roku tym przeszło 160 milj. zł. przypada na nowowydane gwarancje, które w latach na-

stępnych wydatnie maleją. Bardzo silny rozwój działalności Banku miał również miejsce w ciągu roku 1928, poczem tempo rozwoju spada, jest jednak jeszcze przez dwa następne lata dość żywe. W latach 1931 do 1933 operacje Banku wahają się od 2.150 milj. do 2.180 milj. zł., a zatem w stosunkowo ciasnych granicach wykazując znaczną stabilizację.

Najwyższe kwoty przypadają na dział emisyjny Banku, co jest zresztą zgodne ze statutem, który na czoło zadań Banku wysuwa udzielanie kredytu długoterminowego.

Spełnianie roli instytucyj kredytu długoterminowego umożliwiła Bankowi zupełnie specjalna struktura jego kapitałów. Są to bowiem w dużej większości kapitały długoterminowe, a zatem nadające się doskonale do stałych lokat. Czynnikiem ten ma również i z tego powodu doniosłe znaczenie, pomieważ umożliwiła Bankowi w wysokim stopniu przetrwanie kryzysu bez nadmiernego ograniczania swej dzia-

łalności. I w rzeczywistości działalność ta kureczyła się prawie wyłącznie w zakresie samolikwidujących się krótkoterminowych kredytów i wkładów.

Z ogólnej sumy kapitałów obcych i własnych zmobilizowanych przez Bank i wynoszących na koniec 1933 r. olbrzymią sumę 2.039 milj. zł. zaledwie 344 milj. zł. stanowią kapitały krótkoterminowe, z pomiędzy nich zaś tylko 170 milj. zł. jest płatnych natychmiast. Cała reszta składa się już to z kapitałów własnych Banku w sumie 221 milj. zł., już to z lokat Skarbu Państwa i rachunków specjalnych w wysokości 651 milj. zł. związanych z odnośniami kredytami udzielonemi przy ich pomocy, wkońcu kapitały ściągnięte w drodze emisji papierów wartościowych w kwocie zł. 823 milj.

W oparciu o tak silną i specjalnie dla siebie korzystną strukturę kapitałową mógł Bank rozwijać cały szereg gałęzi działalności, którychby ze względu na brak odpowiednich warunków nie podjęła się żadna inna instytucja finansowa, a których niedorozwój groził poważnemi konsekwencjami społecznymi.

Należą tutaj w pierwszym rzędzie kredyty budowlane, których udzielił Bank po koniec 1933 roku 565 milj. zł., a to 516 milj. z P. F. B. zaś 49 milj. z fundusów własnych. Najwięcej kredytów budowlanych otrzymały spółdzielnie (232 milj.), następnie osoby prywatne (183 milj.), instytucje społeczne (91 milj.), gminy (57 milj.), wkońcu Fundusz Kwaterunku Wojskowego (2,5 milj.).

Drugą pod względem wielkości grupę stanowią kredyty samorzadowe w wysokości 486 milj. zł., następnie idzie przemysł z sumą 379 milj. zł. oraz rolnictwo 200 milj. zł.

Jeżeli chodzi o formę kredytów Banku, to są to zgodnie z charakterem instytucyj oraz strukturą jej kapitałów przeważnie kredyty długoterminowe. I tak z ogólnej sumy kredytów Banku w wysokości 1.861 milj. zł. przypada na emisyjne 823 milj. zł., średnio i długoterminowe gotówkowe 768 milj., zaś krótkoterminowe 270 milj. zł.

O działalności Banku w 1933 r. poświęcimy oddzielną wzmiankę w jednym z najbliższych numerów Gazety naszej.

BILANS BANKU POLSKIEGO

dn. 30 kwietnia 1934 r.

W ciągu ostatniej dekady kwietnia zapas złota powiększył się o przeszło 0.7 milj. zł. Jednocześnie stan pieniędzy zagranicznych i dewiz obniżył się o 0.9 milj. zł. i wynosi 58.3 milj. zł.

Suma wykorzystanych kredytów wzrosła o blisko 20 milj. zł. do 708.9 milj. zł., przyczem portfel wekslowy powiększył się o 7.9 milj. zł. do 592.9 milj. zł., stan pożyczek, zabezpieczonych zastawami — o 7.8 milj. zł. do 65.8 milj. zł. i portfel biletów skarbowych o 4.3 milj. zł. do 50.2 milj. zł.

Zapas polskich monet srebrnych i bilonu zwiększył się o 3.4 milj. zł. do sumy 45.6 milj. zł.

Pozycje „inne aktywa“ i „inne pasywa“ uległy wzrostowi: pierwsza zwiększyła się o 9.4

milj. zł. do 142.3 milj. zł., druga — o 5.7 milj. zł. do 226.3 milj. zł.

Natychmiast płatne zobowiązania obniżyły się o 6.4 milj. zł. do 229.7 milj. zł. Spadek ten spowodowany został zmniejszeniem się stanu prywatnych rachunków żywych i pozycji „różnych rachunków“, podczas gdy stan rachunków kas państwowych wzrósł o 15.2 milj. zł.

Obieg biletów bankowych w wyniku wyżej omówionych zmian powiększył się o 33.3 milj. zł. do sumy 931.1 milj. zł.

Pokrycie złotem nieznacznie się obniżyło, mianowicie z 46.62% w drugiej dekadzie do 45.51% na ultimo kwietnia i przekracza normę statutową o prawie 16 punktów.

Stopa dyskontowa 5%, zastawowa — 6%.

Z życia spółek akcyjnych

Polski Bank Komunalny Sp. Akc.

W dniu 5 b. m. odbyło się ogólne doroczne zebranie akcjonariuszów Polskiego Banku Komunalnego pod przewodnictwem p. senatora Skoczylasa.

Złożone przez Zarząd do zatwierdzenia Ogólnemu Zebraniu Sprawozdanie oraz bilans za 1933 r. wraz z rachunkiem zysków i strat ostatecznie ilustrują działalność Banku w roku sprawozdawczym.

Suma ogólna wkładów w ciągu roku sprawozdawczego zwiększyła się o zł. 3.248.934,10. Zysk wzrósł w stosunku do zysku z 1932 r. o blisko złotych siedem tysięcy. Bilans został zamknięty cyfrą zł. 77.327.652,43 (w roku 1932—zł. 74.845.536,21) Kapitały własne Banku przekroczyły 6 i pół miliona złotych.

Stan obligacji w obiegu:

I em. w zł. obiegowych zł. 106.945.

II em. w zł. obiegowych zł. 4.620.545.

III em. w zł. w złocie zł. 4.759.412.

IV em. w zł. w złocie zł. 6.877.700.

łącznie zł. 16.257.657.

Kasa i sumy do dyspozycji wynoszą zł. 2.490.233,68, waluty zagraniczne, papiery wartościowe własne i ustawowego kapitału zapasowego łącznie wynoszą zł. 2.361.216,50. Weksle zdyskontowane — zł. 7.636.813,25 (redyskonto — zł. 3.238.838,23). Pożyczki terminowe — złotych 37.056.098,51.

Są to więc najważniejsze pozycje bilansowe.

Nadto w sprawozdaniu są wyszczególnione dane cyfrowe Komunalnego Funduszu Pożyczkowego, Komunalnego Funduszu Zapomogowego, Drogowego Funduszu Pożyczkowego, Funduszu Inwestycyjno-Budowlanego, Funduszu na Rozbudowę miast oraz podana jest wysokość pożyczek gotówkowych (z wkładów terminowych), z pożyczek terminowych oraz dyskonta weksli.

Zysk z roku sprawozdawczego łącznie z pozostałością z lat ubiegłych wynosi zł. 427.472,49.

Jak widać z powyższego, wyniki w roku sprawozdawczym były pomyślne. Można żywić nadzieję, że przy kontynuowaniu dotychczasowych zasad przez władze Banku, dalszy jego rozwój jest zapewniony.

W roku sprawozdawczym Bank poświęcił dużo uwagi Komunalnym Kasom Oszczędności, które, stając się na terenach swojej działalności coraz poważniejszemi ośrodkami kapitalizacji i ruchu oszczędnościowego, a przyczyniając się jednocześnie do zwiększenia obrotów kredytowych, odgrywają doniosłą rolę społeczną i posiadają znaczny wpływ, co uwydatniło się ostatnio i przy zapisach na Pożyczkę Narodową. (Zapisujący się na Pożyczkę w Komunalnych Kasach Oszczędności stanowili 49% osób subskrybujących poza urzędami państwowymi). Dziś zwłaszcza, gdy Komunalne Kasy Oszczędności mają przed sobą duże zadanie w związku z akcją oddłużeniową Rządu, zastosowaną do rolników, otoczenie tych instytucyj opieką. Bank zalicza do waż-

niejszych swych zadań. W miarę możliwości nie tylko Bank obsługiwał Komunalne Kasy Oszczędności normalnymi kredytami, ale zawsze starał się okazać im pomoc wobec chwilowych potrzeb, wymagających doraźnego upłynienia środków obrotowych.

W roku sprawozdawczym w dalszym ciągu Bank współpracował ze Związkiem Związków Komunalnych Kas Oszczędności oraz ze Związkiem Miejskich i Powiatowych Kas Oszczędności w Warszawie, oraz brał udział w wydawaniu dwutygodnika „Oszczędność”.

Bank również żywy brał udział w Zjeździe Słowiańskich Komunalnych Kas Oszczędności, który się odbył w Krakowie we wrześniu 1933 roku.

W dniu 30 grudnia 1933 Bank liczył 525 akcjonariuszów, a mia nowicie: Komunalny związek wojewódzki, miast 220, powiatowych związków samorządowych 158, gmin wiejskich 16, Komunalnych Kas Oszczędności 122 oraz instytucyj prawa publicznego 8.

Zgodnie z wnioskiem Rady Nadzorczej zebranie ogólne zatwierdziło sprawozdanie i bilans wraz z rachunkiem zysków i strat oraz udzieliło Zarządowi absolutorjum z dokonanych czynności w 1933 r.

Następnie postanowiono zysk w sumie zł. 427.472,49 podzielić jak następuje:

a) na kapitał zapasowy zwyczajny zł. 35.122,60;

b) na kapitał zapasowy obligacyjny zł. 29.854,21;

c) na specjalny fundusz rezerwowo zł. 33.834,78;

d) na dywidendę w wysokości 2% zł. 100.000,—;

e) do uznania Rady Nadzorczej:

1) na wydawnictwa z dziedziny samorządowej zł. 10.000,

2) na dotację Związkowi Miejskich i Powiatowych Kas Oszczędności zł. 10.000,

3) na cele społeczne 6.000,

4) na fundusz zapomogowy dla pracowników Banku zł. 10.000

razem zł. 36.000

Pozostałość w sumie zł. 192.660,90 przenosi się na 1934 r.

Spółka Akcyjna „CERATA”

w Warszawie

W dniu 9 b. m. odbyło się ogólne zebranie akcjonariuszów Sp. Akc. „Cerata” w Warszawie.

Spółka została założona w 1920 r. i należy do tych niezliczonych przedsiębiorstw, które, pomimo pogłębiającego się z roku na rok kryzysu, potrafiło się należyście rozwinąć dzięki umiejętnemu kierownictwu osób, stojących na czele przedsiębiorstwa.

Spółka przez okres kilkunastoletniego zaledwie istnienia pracowała wciąż z dodatnim rezultatem, o czem świadczą stale wypłacane dywidendy.

W roku 1926/7 dywidenda wynosiła 6%, w 1928/9 — 10%, w następnych latach — 5%. W roku sprawozdawczym 1933 wyniki operacyj znów były pomyślne, pozwoliły bowiem na wydzielenie dywidendy w wysokości 5%, a to dzięki przeczłej poli-

tyce, stosowanej przez władze spółki.

Na odbytym ogólnem zebraniu szczegółowe sprawozdanie z działalności Spółki w 1933 r. zdawał wiceprezes Zarządu, p. Karol Olszowski.

Ogólne zebranie zatwierdziło sprawozdanie, bilans za rok 1933, udzielając Zarządowi absolutorjum z dokonanych czynności.

Ustępującego p. Sen. Stefana Laurysiewicza wybrano ponownie.

Obecnie władze stanowią:

Zarząd: pp. Stefan Laurysiewicz (prezes), Karol Olszowski (wiceprezes), Wiktor Bereszko, Dr. Leon Możdżeński i Stanisław Szymański. **Komisja Rewizyjna:** pp. Franciszek Kryt, Tadeusz Podkościński, Adolf Sturm, Maksymilian Wisel i Kazimierz Załęski.

Wkłady oszczędnościowe w P. K. O.

w kwietniu 1934 r.

Wkłady oszczędnościowe w P. K. O. wzrosły w m-cu kwietniu b. r. o zł. 9.223. 779.— osiągając na dzień 30.IV. 1934 r. stan zł. 509.603.650.— łącznie zaś z wkładami pochodzącymi z waloryzacji dawnych wkładów markowych zł. 535.048.243.—

Jednocześnie ze wzrostem wkładów oszczędnościowych wzrosła

w tym czasie i liczba oszczędzających w P. K. O., w ciągu kwietnia b. r. P. K. O. wydała 27.405 nowych książeczek oszczędnościowych, osiągając na dzień 30. IV. 1934 r. ogólną liczbę 1.211.725 książeczek, łącznie zaś z książeczkami pochodzącymi z waloryzacji 1.243.835 książeczek.

Z Tow. Zakładów Żyrardowskich S. A.

Dowiadujemy się, że Prezes Komitetu Obrony Praw Mniejszych Akcjonariuszów T-wa Zakładów Żyrardowskich, p. prof. Dr. Feliks Młynarski, wyjechał na trzy tygodnie do Genewy, gdzie będzie przewodniczył na sesji Komitetu Finansowego Ligi Narodów. Zastępstwo p. prof. Młynarskiego w tym Komitecie na

czas jego nieobecności objął p. gen. Zygmunt Platowski.

Sprostowanie

W Nr. 18 Gazety Giełdowej i Losowań w sprawozdaniu o zebraniu członków Giełdy ogłoszono nazwisko p. Aleksandra Blumentala, członka Komisji Rozjemczej.

Terminarz Akcjonariusza

Zebrania.

14 maja.

Zakłady Przemysłu Bawełnianego „Ludwik Geyer” w Łodzi — o godz. 16-ej w siedzibie Spółki w Łodzi, przy ulicy Piotrkowskiej 282.

15 maja.

Zakłady Mechaniczne „Ursus”, Sp. Akc. — o godz. 19-ej w siedzibie Spółki w Warszawie przy ul. Terespolskiej 34/36.

16 maja.

Poznański Bank Ziemian S. A. w Poznaniu — o godz. 12-ej w gmachu własnym w Poznaniu Al. Marcinkowskiego 13.

Fabr. Chemicz. i Huta Szklana „Kijewski, Scholtze i S-ka” — o godz. 15-ej w biurze Zarządu w Warszawie przy ul. Smolnej 36.

17 maja.

Bank Cukrownictwa, S. A. w Poznaniu — o godz. 17-ej w lokalu Banku w Poznaniu ul. Seweryna Mielżyńskiego 7.

Tow. Akc. Suk. Manuf. Leonhardt, Woelker i Girbardt w Łodzi — o godz. 17-ej w biurze Zarządu w Łodzi przy ul. Leonhardta 1.

Bank Kwilecki, Potocki i S-ka S. A. w Poznaniu — o godz. 16-ej w lokalu Banku w Poznaniu Al. Marcinkowskiego 11.

19 maja.

Wileński Bank Ziemi S. A. — o godz. 18-ej w lokalu Banku w Wilnie przy ul. Ad. Mickiewicza 8.

Przemysł Włókienniczy Sukcesorów Zygmunta Jarocińskiego S. A. — o godz. 17-ej w lok. Spółki w Łodzi przy ul. Targowej 28/30.

23 maja.

Tow. Przem. Zakł. Mechanicznych „Lilpop, Rau i Loewenstein” — o godz. 17-ej w Warszawie w gmachu Techników przy ul. Czackiego 3.

Zastrzeżone papiery

Wzbronienie wypłat.

Wydział V Sądu Okręgowego w Warszawie wzbroniał wypłat oraz dokonywania jakiegokolwiek tranzakcyj następującymi tytułami na okaziciela:

5% Państw. Poż. Konwersyjną z 1924 r.

Po zł. 500. Nr.Nr. 4138188—91

Po zł. 100. Nr.Nr. 4151990—93

Na zł. 10. Nr. 3053556.

Po zł. 1.— Nr.Nr. 304604—606

5% list. zast. Tow. Kred. m. Warszawy.

Po zł. 1.500. Nr.Nr. 20640—

648, po zł. 500 Nr.Nr. 21032

51083, po zł. 500 Nr.Nr. 87843—

848, po zł. 100 Nr.Nr. 115360—

312, na zł. 50 Nr. 144852.

List. zast. Tow. Kred. m. Łodzi serji X.

Na zł. 1000 Nr. 151550.

4 1/2% Poż. Konwers. m. st. Warszawy z 1926 r.

Po zł. 665 Nr. Nr. 232508

232515 232517 232518 232520.

(Monit. Pol. Nr. 101, 102, 103

z dn. 2. 4 i 5/V 1934).

Ogłoszenie Banku Polskiego.

Bank Polski ogłasza o zagubieniu następujących akcji Banku Polskiego.

Nr. Nr. 13941 15357 31942

402283—4 i 688818.

(Monit. Pol. Nr. 104 z dn. 7.V 1934 r.).

Tabela wartości kuponu bieżącego od następujących papierów procentowych:

Table with columns: Nazwa papieru procentowego, Data płatności, and 31 columns representing months from 16 to 31. Rows list various financial instruments like 'L. Z. Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego' and 'Prem. Poż. Budowlana zł. 50.-' with their respective values.

U W A G A. Od 12 lipca 1932 r. obowiązują następujące zamianki obliczeniowe dla papierów wartościowych oraz wartości kuponu bieżącego: zł. w zł. 100, z 1924 r. = zł. 172.-, fran. fran. 100 = zł. 35.-, fran. swajc. 100 = zł. 172.-, gułd. gułd. 100 = zł. 173.50. I funt ster. oblicza się według przeciętnego kursu tranżakcyjnego w czekach na Londyn z dnia dokonania tranżakcji. Dla 7% Poż. Stabilizacyjnej oraz 7% L. Z. Tow. Kred. Ziemskiego z 1928 r. 1 dol. = zł. 8.90. Dla pozostałych pap. wart. w walucie dolarowej 1 dol. oblicza się według przeciętnego kursu tranżakcyjnego Kadeba z dnia dokonania tranżakcji. Kupon oblicza się w jednostkach i ułamkach dziesiętnych po 100 wart. nom. danej waluty, z wyjątkiem 3% Prem. Poż. Budowlanej, obliczanej od zł. 50 oraz 4% Prem. Poż. dolarowej od dol. 5.

REDAKCJA: Warszawa, ulica Śniadeckich Nr. 9, telefon 8-38-19. Redaktor przyjmuje we wtorki i piątki od godz. 5-6. ADMINISTRACJA: w Domu Bankowym Zjednoczonych Bankowców Antoni Pawlikowski i S-ka w Warszawie ulica Mazowiecka Nr. 1, telefon 220-70 - Konto P.K.O. Nr. 27111. Warunki prenumeraty w Warszawie i na prowincji: Rocznie zł. 20.- Półrocznie zł. 10.- Kwartalnie zł. 5.- Miesięcznie zł. 1,80.- Zagranicą rocznie zł. 24.- Numer pojedynczy 50 groszy. Cena ogłoszeń: 1 strona zł. 800.-; 1/2 strony zł. 450.-; 1/4 strony zł. 250.-; 1/8 strony zł. 150.-. Dział ogłoszeń Mazowiecka 3/16 tel. 2-16-82

Redaktor: Maksymilian Polikier. Zakł. Graf. E. i D-ra K. Kozińskich. Wydawca: Helena Polikierowa